

[Størmose.]

enstemmige Udtalelser om den fremtidige Skoleordning, som er fremkommet fra Befolkningen i Sønderjylland, er dybt rodfæstede og dækker de Ønsker, som Befolkningen dernede nærer til Ordningen af deres Skolevæsen.

Jeg skal ikke komme ind paa nogen yderligere Argumentation, men pege paa, at det for os at se udmærket godt kunde lade sig gøre at tilrettelægge den fremtidige Ordning med den Tidsfrist, der var givet i den højtærede Ministers Forslag. Det er paapeget af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Frede Nielsen), at en Tidsfrist til 1. Juli gav en rimelig Tid til Sagens praktiske Gennemførelse, saadan at der kunde begyndes med den nye Ordning efter Sommerferiens Udløb, og det er et Synspunkt, som vi vil gøre vort til at fastholde.

Vi stemmer i denne Sag sammen med Mindretallet.

Bartholdy: Naar det har vist sig saa vanskeligt at komme til Enighed om dette meget alvorlige nationale Spørgsmaal, skyldes det bl. a. den Omstændighed, at der ikke engang inden for Partierne har kunnet opnaas fuld Enighed herom, og jeg vil gerne herfra udtrykke min Tilfredshed med, at i alt Fald et enkelt Parti, i dette Tilfælde mit eget, har stillet sine Medlemmer frit i dette Spørgsmaal. Naar jeg, der tidligere har fremsat mit Standpunkt angaaende denne Sag, er gaaet ind for denne Forlængelse af Loven, skyldes det udelukkende Ønsket om, at man i Løbet af den kommende Tid maa naa til Enighed om det endelige Forslag — en Enighed, som det vil være af meget stor Betydning, ikke mindst over for det tyske Mindretal, at man naar til i denne Sag.

Jørgen Gram: Jeg har ikke før taget Ordet i denne Sag, idet jeg paa ingen Maade vilde være med til at skrue Debatten og Stemningen op i saa højt et Plan, at nyttig Drøftelse i Udvalget derved vanskeligjordes.

Jeg er i Virkeligheden ked af enhver Udsættelse, ogsaa den Udskydelse, der var i Lovforslaget, da det blev fremsat, men af praktiske Grunde og fordi jeg mener, det har overordentlig stor Betydning, om vi alle kan samles om den endelige Ordning, gaar jeg med baade til den første Udskydelse og til den, der nu foreslaas af Flertallet.

Enhver Udskydelse er i Virkeligheden

uønskelig, naar man ser paa samtlige sønderjyske Forhold, fordi Særklasserne kun er lidet brugelige. De er — det kan godt siges — et Monstrum, der ikke tilfredsstiller nogen. Tyske Lærere er ikke til at faa; danske Lærere vil nødigt medvirke. De tyske Forældre kan ikke være tilfredse med den Ordning, der er givet med Særklasserne, og heller ikke danske Kredse føler sig tilfredsstillede. Ja, det er saa paradoksalt, at der i de tyske Særklasser visse Steder end ikke gives Undervisning paa Tysk i Øjeblikket; man maa gaa til de danske Kommuneskoler, hvis man vil lære Tysk — saadan er det for Tiden.

Med Hensyn til hele det sønderjyske Skolespørgsmaal ligger det saadan, at i Sønderjylland er Befolkningen paa nær nogle ganske faa Procent imod de tyske kommunale Skoler. Hele Pressen, ogsaa „Hjemdal“ i Aabenraa, staar paa samme Standpunkt: imod de tyske Skoler. Den sønderjyske Lærerstand indtager saa godt som helt og holdent det samme Standpunkt, og de folkevalgte Rpræsentanter i hele Landsdelen paa en enkelt nær ligesaa.

Vi, der staar paa Flertallets Side, vil ikke føre de tysksindede Familier i Sønderjylland ud i det bare intet paa Skolevæsenets Omraade. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller og flere kom i Gaar ind paa Henvendelsen fra Pastor Beuck i Aabenraa, idet der blev givet Udtryk for, at den Henvendelse, som han var fremkommet med over for Skolekommissionen, havde gjort et stærkt Indtryk. Der er en fundamental Fejl i den Skrivelse, som Pastor Beuck har rettet til Skolekommissionen. Med Formandens Tilladelse vil jeg gerne citere en enkelt Sætning. Pastor Beuck skriver: Men naar vore Børn ikke faar betryggende Skoleforhold at opvokse i, saa bliver vore Børn og vi Forældre med dem rodløse i vort eget Hjemland. Vi vil jo netop give de for dem bedste Vilkaar. De bedst tænkelige Skoleforhold vil vi, der staar paa Flertallets Standpunkt, give — saadan som de hidtil har ønsket sig det. Vi vil give dem fri Ret til at oprette private Skoler, og vi vil virke for, at de kan faa større Tilskud fra det offentlige til disse private Skoler, end Privatskolerne hidtil har haft i hele Landet.

Jeg personlig kunde ønske knap saa stærkt og saa skarpt et Tilsyn, idet jeg mener, at det ikke er praktisk gennemførligt, og at det ogsaa er imod den Aand, at vi vil give dem fri Raadighed over deres Børns Opdragelse.

Det sønderjyske Skolespørgsmaal kan